

Es de lamentar que imperativos materiales hayan impedido la transcripción de los debates. Suple su ausencia un informe de cierre conciso y certero, cuya lectura es una excelente introducción al volumen entero. Reconoce lo hecho y lo mucho que queda por hacer: un reto para que, con o sin aniversarios multitudinarios de por medio, continuemos preguntándonos por la realidad de una parte esencial en la cosmovisión y la vida de nuestros antepasados.

Enriqueta Sesmero Cutanda

URKIZA, Julen

Aldizkari eta egunkarietako euskal bertso eta olerkien bibliografia

Markina-Xemein: Karmel Sorta-11, 1999. Eusko Jaurlaritzako Kultura Saila, Bizkaiko Foru Aldundia, Bizkaiko Bertsozale Elkarte, Bizkaiko AEK eta BBK Fundazioa. (1.735 orrialde)

Euskal kulturak, zorionez, langile errime, izkutuko eta emankorrak izan ditu historian zehar, itzelezko lanei luzaro eta tinko ekin dietenak. Horietako bat dugu Julen Urkiza karmeldarra eta horren frogagarri berak umotutako *Aldizkari eta Egunkarietako Euskal Bertso eta Olerkien Bibliografia* hauxe dugu.

Euskarak bere txikian bertso eta olerkirako izan duen joera ugalkorra lan honen 1735 orrialdetako erreferentzia bibliografikoetan bistaratu daiteke, ezbairik gabe. Zer dela eta lan erraldoi honi ekitea? Argi dago azken mendeetan argitaratutako bertso eta olerkiak ugariak izan direla baina han, hor, hemen sakabanatuta agertzen dira hainbat eta hainbat argitalpenetan. Lan bibliografikoetan eskarmentua duen Julen Urkizak bere gain hartu nahi izan du erreferentzia horiek guztiak bildu eta gida bibliografiko baten argitaratzeko eginkizuna. Lan eskerga burutu duela bistan da, izan ere 450 aldizkari eta egunkaritan arakatu behar izan ditu XIX. eta XX. mendeko bertso eta olerkiak (1990. urterainokoak). Horretarako Karmeldarren komentuetako liburutegetan ez ezik, Labayru Bibliotekan, Gipuzkoako Diputaziokoan, Lazkaoko Beneditarrenean, Bizkaiko Diputaziokoan, Azkue Bibliotekan, Baionako Udal Bibliotekan, eta Baionako Mussé Basque-n burutu behar izan du bere lana. Emaiza hauxe: 46.000 titulu inguru bildu izana. Ez da lan makala!

Material bibliografikoaren sailkapenakere modu erabilgarrian dago antolatuta:

- a) Idazlez idazle alfabetikoki ordenatuta lehenengo zatian.
- b) Aldizkariz aldizkari bigarren zatian, non aldizkariak alfabetikoki ordenatuta dauden eta beraien erreferentziak kronologikoki.

Era horretan egile bakoitzaren produkzioaren berri ematen da eta era berean aldizkari bakoitzarena.

Zer esanik ez, honik aurrera literatura arloan diharduen edozein ikerlari zein historialarientzat ezinbesteko gida bilakatu da honako hau. Egilea bera jakitun da datuen bilketa hau, era zabal honetan aurreneko aldia dela argitaratzen dena. Berak iradokitzen duenez ere, lan honek zenbait egileren lan osoak prestatu eta argitaratze-ko ikaragarri errezuko du.

Julen Urkiza langile fina izateaz gain, bizkorra ere bada izan ere material bibliografiko hau on-line jartzea otu zaio kontsultagai. Hauxe da helbidea:

<http://www.kapsula.com/urkiza/>

Web-orri horretan sartuz gero norberak egin ditzake bilaketak egile, izenburu, aldizkari edo herriaren arabera. Beste aukera eroso eta azkarra aukera duenarentzat, eta gaur egun gero eta gehiago dira aukeradunak.

Asier Barandiaran AmariKa

URQUIZU, Patricio
Historia de la Literatura Vasca
 Madrid : UNED, 2000.

Aspira la obra de este conocido lezoarra profesor en la misma universidad a convertirse en el manual clave por excelencia sobre el tema, y no le faltan razones para ello. Llega el trabajo de Urquiza en el mejor momento; incluso pudiera decirse que ha sido un libro largamente esperado. En realidad los monográficos al respecto de la literatura vasca ni son pocos ni carecen de cierta antigüedad. Al margen de los ya conocidos y clásicos repertorios bibliográficos como los de Larramendi (1745 y 1756), Zabala (1856), Michel (1857), Soraluze (1871), Allende-Salazar (1877), Sorarrain (1891), Vinson (1891), López Mendizabal (1934) o Bilbao (1970)- a los que indudablemente debieran sumarse los no menos clásicos de la bibliografía navarra como los de Altadiill (1884), Arigita (1901), Pérez Goyena (1947), Castro Álava (1933 y 1963) o del Burgo (1954)-, contamos con historias de la literatura vasca de cierto interés. Una de las primeras es la realizada por Orixe para la revista *Euskal Esnalea* en 1927, "Euskal Literaturaren atze edo edesti laburra". Posteriormente aparecieron los trabajos de Lafitte, fundamentalmente la cretomatía *Eskualdunen loretegia* de 1931 y *Le basque et la littérature d'expression basque* de 1941. En cualquier caso la primera historia de la literatura vasca de una relevancia especial fue la de Mitxelena, aparecida en Madrid en 1960, a la que siguió casi de inmediato la de Villasante (1961). En esta misma época aparecieron también el catálogo de escritores euskéricos de San Martín (1968), el cuerpo de literatura en cinco tomos perteneciente a la Enciclopedia Auñamendi de los Estornés (1969-1974), y el libro de Zarate referente a los escritores en dialecto vizcaino (1970). En la siguiente década aparecieron los trabajos de Sarasola (*Euskal Literaturaren Historia* de 1971 e *Historia Social de la Literatura Vasca*